

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 689/06
14.06.2006. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Стојана Јокића, председника већа, Николе Станојевића, Звездане Лутовац, Михаила Рулића и Слободана Дражића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА, кога заступа пуномоћник АБ, адв., против тужене ББ, коју заступа пуномоћник БА, адв., ради својине и по тужби тужене ББ, против тужиоца АА, ради својине, решавајући о ревизији тужиоца – противтуженог, изјављеној против пресуде Округног суда у Краљеву Гж.1520/04 од 23.9.2005. године, у седници већа одржаној 14.6.2006. године, донео је

П Р Е С У Д У

I ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужиоца – противтуженог и УКИДАЈУ пресуда Округног суда у Краљеву Гж.1520/04 од 23.9.2005. године и пресуда Општинског суда у Врњачкој Бањи П.303/03 од 22.6.2004. године у делу где је одлучено о праву својине на кп.бр.аа КО ВВ са грађевинским објектима који се на њој налазе (приземна стамбена зграда површине 39,82м², нова стамбена зграда која се састоји од подрума, приземља и спрата, укупне површине 418,82м², бунар, чесма, помоћна стамбена зграда површине 105,85м²), па се предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

II ОДБИЈА СЕ ревизија тужиоца – противтуженог изјављена против исте пресуде у преосталом делу који се односи на утврђење права својине на кп.бр.вв површине 16,09 ари КО ВВ.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Врњачкој Бањи П.303/03 од 22.6.2004. године, у изреци под тач.1. делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца Драгише, па је утврђено да је власник са уделом од 77% на приземној згради површине 39,82м², затим у целини на помоћној згради површине 85,80м², затим 52% од нове стамбене зграде која се састоји од подрума, приземља и спрата, укупне површине 418,82м² са уделом од 67% на бунару и са уделом од 52% на чесми и помоћној згради површине 105,85м², који се објекти налазе на парцели која се води као кп.бр.аа површине 24,18 ари КО ВВ, те да је власник 60% од ове парцеле, што је тужена дужна да призна и дозволи тужиоцу издвајање описаних делова непокретности путем физичке или цивилне деобе. У преосталом делу тужилац је тражио да се утврди право својине у целости на приземној згради, чесми и бунару те по 75% од нове стамбене зграде и помоћног објекта на истоку парцеле као и преко досуђених 60% од кп.бр.аа КО ВВ, тужбени захтев је одбијен као неоснован.

У изреци првостепене пресуде под тач.2. делимично је усвојен противтужбени захтев тужене ББ, па је утврђено да је иста власник са уделом од 48% на великој породичној стамбеној згради, са уделом од 23% на малој породичној стамбеној згради, 33% од бунара и 48% од чесме и у истом проценту од помоћног објекта и 40% од КП бр.аа, на којој се наведени објекти налазе, а који су ближе описани у претходном ставу, те да је власник са уделом од 50% од кп.бр.вв чија је површина 16,09 ари КО ВВ, те да је тужилац – противтужени дужан да то призна и дозволи да се тужени на основу ове пресуде укњижи као власник код надлежног органа и издвоји свој део путем физичке или цивилне деобе. Преко досуђеног износа а до траженог удела да је тужена - противтужила власник на 50% од велике стамбене зграде и мале стамбене зграде, затим на 1/3 од помоћног објекта при јужном делу кп.бр.аа КО ВВ, 1/2 чесме, 1/2 помоћног објекта на истоку парцеле бр.аа КО ВВ и 1/2 на кп.бр.аа КО ВВ, противтужбени захтев противтужиле је одбијен као неоснован. У изреци првостепене пресуде под тач.3. одлучено је да свака страна сноси своје трошкове.

Одлучујући о жалби тужиоца – противтуженог изјављеној против те пресуде Округни суд у Краљеву је пресудом Гж.1520/04 одбио као неосновану жалбу и потврдио првостепену пресуду у изреци под тач.1. ст.2. и тач.2. ст.1. тач.3.

Против те пресуде Округног суда тужилац – противтужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужена – противтужила је дала писмени одговор на ревизију.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу чл.386. раније важећег Закона о парничном поступку у вези чл.491. ст.4. ЗПП ("Службени гласник РС" бр.125/04), Врховни суд је нашао да је ревизија делимично основана.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је са туженом закључио брак 1970. године, и тај брак је

трајао све до 2000. године када је разведен. У току трајања брачне заједнице парничне странке су заједно са родитељима тужиоца стекле одређену имовину. Отац тужиоца је умро 1990. године а мајка тужиоца умрла 1999. године. У време закључења брака на парцели кп.бр.аа КО ВВ, а која је представљала власништво тужиоца и његових родитеља, постојала је једна стара кућа, један помоћни објекат и бунар. У току трајања брака странке су порушиле стару кућу и на том месту подигле нову велику, сада спорну кућу, а на источном делу плаца је подигнут помоћни објекат, реконструисан је бунар и направљена чесма, а вршени су и одређени радови на помоћном објекту на јужном делу плаца. Тај помоћни објекат има површину 85,80м² и постојао је пре закључења брака странака. Приземна стамбена зграда изграђена је у току трајања брачне заједнице за живота тужиоцевих родитеља, а од почетка је била намењена за становање свих чланова тог домаћинства. Поред тога, на парцели кп.бр.аа на источном делу изграђен је и помоћни објекат површине 105,85м². Тужилац је унео као своју посебну имовину пољопривредно земљиште површине нешто више од једног хектара, док тужена није унела никакву посебну имовину. Странке у браку нису имале деце, а заједно су биле на привременом раду у иностранству и своју зараду улагале у стицању наведене имовине. У току трајања брачне заједнице парничне странке су купиле парцелу кп.бр.вв КО ВВ површине 16,09 ари и у стицању ове парцеле њихово учешће је било подједнако, те имајући увиду да код њеног стицања нема никакве посебне имовине, нижестепени судови закључују да су парничне странке власници исте са уделима од по једне идеалне половине.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања у погледу доприноса парничних странака у стицању спорне кп.бр.вв КО ВВ, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су противтужбени захтев тужене ББ у погледу ове парцеле усвојили и утврдили њено право својине са уделом од 50% а да притом нису начинили битну повреду одредаба парничног поступка из чл.354. ст.2. тач.11. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Тужилац, односно противтужени АА у ревизији у погледу одлука нижестепених судова у односу на ову парцелу не указује на постојање других битних повреда одредаба парничног поступка, нити у чему се састоји погрешна примена материјалног права када је туженој утврђен својински удео од 50%, већ се његови ревизијски наводи односе на погрешну примену материјалног права у погледу остале имовине која је предмет овог спора. Са тих разлога, ревизија тужиоца је у овом делу одбијена као неоснована на основу чл.393. ЗПП.

Међутим, основано се у ревизији тужиоца указује да је првостепени суд приликом одлучивања по тужбеном и противтужбеном захтеву у погледу висине удела парничних странака у заједнички стеченој имовини, а која се односи на грађевинске објекте изграђене током трајања њихове брачне заједнице на кп.бр.аа КО ВВ, погрешно применио материјално право.

Наиме, према одредби чл.329. Закона о браку и породичним односима РС, који је био на снази у време прекида брачне заједнице странака и насталог спора око деобе заједничке имовине, удео брачних другова одређује се у истој сразмери у свим стварима и правима у заједничкој имовини према стању ствари, односно права у моменту престанка брачне заједнице и према укупном доприносу за време трајања брачне заједнице, а већи удео брачног друга у појединој ствари, може се одредити само ако је та ствар економски самостална у односу на остале ствари, а брачни друг је у стицању исте учествовао и приходима од своје посебне имовине. Иако се нижестепени судови позивају на ову законску одредбу, првостепени суд својом пресудом утврђује различити својински удео парничних странака на наведеним грађевинским објектима и плацу на коме се они налазе, а другостепени суд потврђује такву одлуку, са образложењем да су наведени објекти економски самостални и свака ствар је могућа за себе, осим дела земљишта које прати објекте на њему.

Овакво правно схватање нижестепених судова се не може као правилно прихватити. Ово из разлога, што се учеснику у приновку у заједнички стеченим зградама може признати посебно право својине по основу заједничког стицања једино у оним случајевима ако приновљена грађевина сама за себе представља грађевински објекат, било као стамбена или пословна зграда иако се као таква може отуђити, било цела или у деловима. Међутим, учеснику у стицању не може се признати посебно право својине на оним грађевинама односно имовини која не представља посебну грађевину, већ сачињава припадак стамбеној или пословној згради или сеоском домаћинству, као што су помоћна зграда, бунар, чесма, обор, ограда, стаја и слично. Закон о планирању и изградњи ("Службени гласник РС" бр.47/03) у члану 2. предвиђа да се под грађевинским објектом подразумева грађевина која представља физичку, техничко - технолошку или биотехничку целину са свим инсталацијама постројењима и опремом, а помоћни објекат је објекат који служи коришћењу стамбеног и другог објекта, а гради се на истој грађевинској парцели (оставе, бунари, ограде и сл.).

Обзиром на напред наведено нижестепени судови нису могли да утврђују појединачни удео парничних странака у стицању сваког од наведених објеката, већ су били у обавези да удео странака утврде у јединственој квоти, односно истој сразмери у свим стварима које су стечене током трајања њихове брачне заједнице. Како је у напред наведеном смислу погрешно примењено материјално право то је имало за последицу и погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање.

Пошто је са аспекта правилне примене одредби чл.321., 328. и 329. Закона о браку и породичним односима, спорни правни однос нужно расправити у смислу напред наведених примедби, то су обе побјијане пресуде у том делу укинуге, те ће првостепени суд у поновном поступку поново одлучити о овом делу тужбеног и противтужбеног захтева.

Са напред наведених разлога, Врховни суд Србије је одлучио као у ставу II изреке пресуде на основу чл.395. ст.2. ЗПП.

Председник већа - судија

Стојан Јокић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

дм